

Undertext

Podcast: Puhetta puutarhasta ja taloudesta – Prat om trädgårdsodling och ekonomi

Avsnitt 6. Produktions- och lönsamhetskalkyler

Speltid: 00:07:40

Diskussionsdeltagare: Överaktuarie Anna-Kaisa Jaakkonen från Naturresursinstitutet (Samtalsledare) och trädgårdsrådgivare Nina Sevelius från Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) (Talare 1).

[Musik 00:00:00]

Samtalsledare [00:00:05]: Du lyssnar på Podcastprat om trädgårdsodling och ekonomi. Den här podcastserien produceras som en del av AgriHub-kompetensnätverket. I det här avsnittet diskuterar vi, om olika sätt att kontrollera trädgårdsföretagets ekonomi och lönsamhet. Jag heter Anna-Kajsa Jaakkonen och verkar som överaktuarie på Naturresursinstitutet.

Talare 1 [00:00:27]: Å jag heter Nina Sevelius å jobbar som utvecklingschef för trädgårdsproduktion, på Svenska lantbrukssällskapens förbund å som en viktig del av mitt jobb så koordinerar ja också ProAgrias trädgårdsrådgivning.

Samtalsledare [00:00:37]: M-hm. Nina du fungerar inom rådgivningssektorn. Hur aktivt tycker du att gårdarna planerar sin ekonomi å överhuvudtaget beaktar ekonomiska faktorer, när de planerar sin verksamhet?

Talare 1 [00:00:50]: Nå de ju alltid viktigt att följa upp sin ekonomi, men idag, så är de kanske viktigare än tidigare, på grund av de ökade produktionskostnaderna. De har även helt tydlig inverkat på ett...på odlarnas intresse för ekonomiska frågor. Nuförtiden så diskuterar vi nog dagligen med odlarna om deras ekonomi. Rådgivningen beaktar alltid, ekonomiska faktorer till exempel när de görs upp odlingsplanering. Å hur man beaktar ekonomin beror nog på person, en del analyserar sin situation betydligt noggrannare, än andra.

Samtalsledare [00:01:21]: M-m. Nå på vilket sätt märks detta i praktiken?

Talare 1 [00:01:25]: Nå de märks ju nog till exempel, när man väljer växtsortimentet på gården, man funderar ganska mycket på, att vilka växer lönar de sig att odla å många funderar nog, att till vilket pris de kan sälja sina växter också. Växtsortimentet, så beror ju sen ganska mycket idag också, på tillgången på arbetskraft, man måst fundera på att, hur mycket arbetskraft har man, å de styr ganska långt vad man kan odla. Sen om man till exempel arrenderar mera åker å får större arealer, så är de nog många som funderar på att, om de lönar sig att investera, till exempel i större lagerbyggnad eller i en ny förpackningslinje. Å sen nu men de här ökade energikostnaderna, så har nog till exempel energiinvesteringar, som till exempel nya solpaneler, vari sådant som många odlare funderat på.

Samtalsledare [00:02:12]: M-m. Är de så att gårdarna eller odlarna ofta behöver råd å stöd när de gäller ekonomiska frågor?

Talare 1 [00:02:19]: Jo, de har ju nog visa sig att de är på det sättet. Å för att få hjälp med den här ekonomiska biten, så har vi just uppdaterat produktionskostnad- och lönsamhet kalkylerna med finansiering av Maju å Yrjö Rikalas trädgårdsstiftelse.

Samtalsledare [00:02:32]: Men hurdana förnyelse gjordes i kalkylerna?

Talare 1 [00:02:36]: Nå vi har nog försökt göra dem lättare att använda, dom är ju nu, liksom tidigare gjorda i Excel, å fortfarande så behövs ju nu en del kunnande, men användarvänligheten har nog blivit betydligt bättre. Och sen uppdaterar vi ju prisnivåer och produktionssätt, så att de motsvarar dagsläge.

Samtalsledare [00:02:55]: Vad kan du berätta om di nya kalkylerna?

Talare 1 [00:02:58]: De här kalkylerna är så kallade gårdsmodeller, det gör... det här betyder att man har gjort opp en fiktiv modellgård med åkrar, byggnader och maskiner. Sen så har man gjort opp odlings-och växtspecifika produktionskostnads å lönsamhetskalkyler. Och som en summa av dem här, så får man då hela gårdens lönsamhet.

Samtalsledare [00:03:20]: Hurdana kalkyler hittar man då?

Talare 1 [00:03:21]: Ja man hittar på Friland, så hittar man kalkyler för morötter, kål, lök å trädgårdsörter. Och sen finns de färdiga bottnar för frösådda och för planterade grönsaker. På bär-växtsidan så har vi kalkyler, för jordgubbar å hallon både på friland å i tunnel. Å dessutom så för buskblåbär å för svarta vinbär. Sen har vi äppelkalkyler å eftersom man kan granska hela gårdens resultat så finns dé kalkylbottnar också för vanliga mellanväxter, spannmål, vall och naturvårdsåkrar.

Samtalsledare [00:03:53]: M-hm. Var hittar odlaren kalkylerna, i fall han vill använda dem och kostar det nånting?

Talare 1 [00:04:00]: Nå man hittar dem på hemsidan, Puutarhaekonomia.fi och sen på Svenska lantbrukssällskapens förbunds hemsida, de finns både på svenska å på finska. De är gratis å helt fritt för alla å envar att använda. Å man kan också redigera dem enligt egna behov. Vi har märkt ut i kalkylerna vilka siffror det är tryggt att ändra i. Men de finns int någå skydd nånstans, så är man kunnig i Excel så kan man fritt ändra alla bakomliggande siffror. Å i fall man lyckas rådda till kalkylbottne, så kan man ladda ner ett nytt botten.

Samtalsledare [00:04:34]: Just, de ju viktigt att vi har kalkyler, även på svenska inte bara på finska. Men kan man få hjälp i fall det känns för svårt att använda dem själv?

Talare 1 [00:04:46]: Nå, man kan få hjälp både av Svenska Lantbrukssällskapens förbund och av ProAgria. Å dé lönar sig nog ofta att be om hjälp, när man vill utveckla, sitt företag. Också när man gör opp olika lönsamhetskalkyler. Om man funderar på något, kan man alltid fråga råd av både specialiserade trädgårdsrådgivare, men också av ProAgrias ekonomirådgivare.

Samtalsledare [00:05:08]: Hur är dé Dina, kommer kalkylerna ännu att kompletteras?

Talare 1 [00:05:12]: Nå tanken är ju nog, att de här produktionskostnads-kalkylerna sku utvecklas hela tiden. De kommer att kompletteras nu i en nära framtid med kalkyler av matpotatis, samt plantproduktion av grönsaksplanter för frilandsodling. Å sen så lönar dé sig ju nog, att följa med de här båda hemsidorna, alltså Puutarhaekonomia.fi och SLF:S hemsida. För att alltid när dé inom någå projekt de görs opp, nya kalkyler eller dé kommer ny info så kommer den informationen att finnas på de här hemsidorna.

Samtalsledare [00:05:43]: Ekonomisaker är viktiga inom trädgårdsproduktionen. På vilka andra ställen hittar man information om ekonomiska läget och lönsamhet?

Talare 1 [00:05:52]: Nå dé finns ju ett system i Finland med lönsamhetsbokföringsgårdar, de är drygt 1000 till antal, men tyvärr är så är dé endast drygt tie frilansgrönsaksgårdar som är mé i de här systemet. Eftersom de här är en alldeles för liten mängd gårdar, så behövs de här mera teoretiska produktionskostnads -och lönsamhetsuträkningarna.

Samtalsledare [00:06:12]: M-hm. Jo de är sant att lönsams bokföring behöver mera att grönsaksgårdar. Men vad kan en trädgårdsproducent då göra, för att ha bättre koll på sin ekonomi?

Talare 1 [00:06:26]: Nå de viktigaste är nog att man känner till ekonomin för den egna produktionen å den egna gården. Alla producenter borde sitta ner å fundera på den egna produktionen å räkna hur man kunde odla mera lönsamt, speciellt under den här snabbt föränderliga tiderna. Å sen ska man nog alltid be om råd å hjälp, de finns alltid de som kan hjälpa till, om de behövs. Å för att de ska bli någå över i den egna plånboken, så behöver nog företagarna både fantasi å uppfinnesrikedom, men dessutom både goda samarbetspartners å redskap, såsom de här kalkylerna. Å när man som odlare förhandlar om försäljningspriset, så är de ju nog viktig att känna till sina egna produktionskostnader. På så sätt, så kan man som producent lättare prissätta sina produkter på ett förståndigt sätt.

Samtalsledare [00:07:12]: Jo, så é dé. I fall man vill fråga något, ä-h, kan man ta kontakt till dej, Nina Sevelius, eller hur?

Talare 1 [00:07:21]: Utan vidare dé e´ bara att ringa eller skicka e-post åt mej.

Samtalsledare [00:07:23]: Bra! Du lyssnar just på ett avsnitt av podcasten "Prat om trädgårdsodling och ekonomi", det här avsnittet produceras i samarbete med Gårdsbrukets utbildningsfond Makera.